

NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK SZAK INDUL

Központ Európáért – Szegeden

Brüsszeli nagykövet volt, most az Európa-tanulmányok Központot (ETK) vezeti Trócsányi László. A Budapesten élő szegedi professzor határozott tervekkel vette át az intézmény irányítását. Az ETK célja, hogy a képzés és a kutatás mellett olyan vitafórum színtere legyen, ahol európai kérdésekben különböző nézetek az „akadémiai” szellemi szabadság keretén belül megnyilvánulhatnak.

Fórumot, kutatási helyszínt, képzési központot biztosítanak a nemzetközi és európai ügyek iránt érdeklődőknek az egyetemek európai tanulmányok intézetei. A szegedi Európa-tanulmányok Központot 2004. szeptember óta Trócsányi László hasonló szellemben kívánja működtetni. Fontosnak tartja, hogy az állam- és jogtudományi karhoz kötődő ETK-ban egyszerre legyen jelen a képzés, a kutatás és a közélet.

Az ETK lesz a „gazdája” a nemzetközi tanulmányok szaknak, amely az akkreditáció függvényében várhatóan 2006-tól indul el Szegeden. A nemzetközi ügyek vitelében ismeretekkel rendelkező szakembereket képeznének.

Rövidebb, a piac igényéhez igazodó oktatási programokat is kínálnak, például a projektmenedzsment, a közbeszerzés témakörében. Együttműködnek az Esélyt a stabilitásra közalapítvánnyal: közösen tartanak előadásokat szerb egyetemeken, vajdasági egyetemi hallgatók számára pedig európai integrációs képzéseket szerveznek, de szoros kapcsolatot tartanak a Bruxinfo című uniós elektronikus újsággal is. Az ETK szeretné, ha hozzá tudna járulni a Dél-nyugat-Balkán stabilizációjához, a szegedi folyamat sikeréhez.

A tudományos együttműködést szolgálják azok a nemzetközi konferenciák, amelyeket az ETK az elmúlt évben szervezett: az Európai Bizottság volt elnöke, Jacques Santer és Lámfalussy Sándor Corvin-lánccal kitüntetett közgazdász volt többek között vendégük.

Az ETK azonban egy olyan fórum is, ahol a demokrácia szellemének megfelelően különböző, akár eltérő nézetek is teret kaphatnak. Az Integrációs Klub rendezvényein közéleti szereplők beszélnek közvetlenül és néha szubjektíven, magyarul és idegen nyelven, Európáról és Magyarországról.

Trócsányi dinamikusan személyiség, határozott tervei vannak. A Budapesten élő professzor 1987 óta tanít Szegeden. Az ingázás számára szinte már rutinná vált – mondja. Szegedhez erősen kötődik: 1994-től az alkotmányjogi tanszék vezetője, négy évig dékánhelyettesként dolgozott. De életrajzában leglátványosabb fejezete ezután következik: luxemburgi és brüsszeli nagykövet volt. Adminisztratív feladatai mellett sikeres szervező: a belga-magyar üzleti kapcsolatok előmozdítója, a brüsszeli magyar kultúrintézet létrehozásának kezdeményezője, a szegedi egyetemen pedig a francia nyelvű jogászoképzés elindítója.

Trócsányi László szemében az unió legfőbb „hozománya”, hogy kizárt az európai országok közötti háború. A jogközösség azonos „játékszabályokat” ír elő az unióban részt vevő országok számára, a nemzeti kormányokat is kötik az unió szabályai így a tagországok és az EU közötti szoros és bonyolult kapcsolatok elősegítik a közös gondolkodást és az európai kompetenciákban a közös döntéshozatalt.

– Számomra a legfontosabb, hogy az unió emellett értékközösség is – fűzte hozzá –, ám az egységben is fennmaradt a kontinens kulturális sokfélesége.

M. B. I.

ALMÁSI TIBOR TÖRTÉNÉSZT VÁLASZTOTTÁK A BÖLCSÉSZKAR ÚJ DÉKÁNJÁVÁ

Erősítené a diákok kötődését

A 2006-tól induló kétciklusú – három-, illetve ötéves – képzés előkészítését, valamint a hallgatók intézményhez való érzelmi kötődésének erősítését emeli ki Almási Tibor azokból a feladatokból, amelyekkel a szegedi egyetem bölcsészkarának új dékánjaként meg kell birkóznia. A történeti segédanyagok tanszékének docensét a hónap elején választotta meg a kari tanács az intézmény élére, három évre. Hivatalát július elsején foglalja el.

Az 1997 és 2000 között az akkor még önálló JATE hallgatói rektorhelyetteseként az egyetemi vezetésben gyakorlatot szerzett Almási Tibor kedvesen ítéli meg a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Bölcsészettudományi Karának helyzetét. Anyagiilag rendezett viszonyokat örökölt elődjétől, s a tudományos eredmények, az elnyert pályázatok alapján az ország más bölcsészkarraival és az SZTE többi karával összevetve is megállja a helyét az intézmény. Ez azonban a megválasztott dékán szerint nem azt jelenti, hogy kényelmesen hátradőlhetne.

– Eddig évről évre növekedett a hallgatóink száma, de a demográfiai adatokból az várható, hogy a bővülés csökkenésbe fordul át. Ezért fontos, hogy a szegedi bölcsészkar továbbra is vonzó legyen a továbbtanuló fiatalok számára – magyarázza Almási Tibor. – Az SZTE neve ma is elég nagy vonzerőt jelent, de sokat lehet még tenni azért, hogy a már bekerült diákok érzelmi kötődése a karhoz szorosabb legyen. Az elmúlt évtizedben az integrációval kapcsolatos összefüggési feladatok mellett talán kevés figyelem jutott a belső összetartás erősítésére. Ehhez persze a tömegoktatásnak az emberi kapcsolatok felzárkóztató hatása is hozzájárult.

A megválasztott dékán szerint a kötődés erősítéséhez, egyfajta bölcsészstudat kialakításához a vezetés és az oktatók

részéről együttműködési készség, a hallgatói infrastruktúra fejlesztése szükséges – ehhez pedig pénz. Míg néhány másik karnak saját hallgatói klubja van, a BTK ma is helyhiánnyal küzd. Almási Tibor nagy előrelépésnek tartja, hogy a közelben felépült a tanulmányi és információs központ, amely a diákok jól ki tudnak használni a találkozásra, a beszélgetésre és az előadásokon kívüli szabadidő értelmes eltöltésére. S hogyan függ össze a karhoz való kötődés erősítése és az intézmény vonzereje? A megválasztott dékán szerint úgy, hogy az itt végzett fiatalok szülőként azt mondják majd a továbbtanulás előtt álló gyermekeiknek: jó volt a szegedi bölcsészkarra járni.

A BTK-ra jelentkező fiatalok 2006-tól már akár három év után oklevéllel a kezükben léphetnek ki az intézmény kapuján. Attól az évtől vezetik be a magyar felsőoktatásban a kétciklusú, vagyis a három- és ötéves periódusra épülő képzési rendszert. Ennek előkészítése komoly feladatot jelent a szegedi bölcsészkar számára is.

– Nagy az intézmény felelőssége abban, hogy három év alatt is használható tudást kapjanak a fiatalok, és további kérdés, hogy mire lesz jó ez a tudás – magyarázza Almási Tibor. – Tanári képesítést a jövőben is csak az ötödik év végére lehet megszerezni. Egyelőre azonban nem tisztázott a kétszakosság kérdése sem. Már-

„Fontos, hogy a szegedi bölcsészkar továbbra is vonzó legyen a továbbtanuló fiatalok számára”
FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

NÉVJEGY

Almási Tibor 1959-ben született Szarvason. A JATE-n végzett 1983-ban magyar-történelem-latin speciális képzés szakon. Egyetemi pályáját tanszéki könyvtárosként kezdte; 1985 óta történelemszakként oktat. Középkori magyar történelemmel foglalkozik, elsősorban a 13–14. század, illetve az Anjou-korból fennmaradt oklevelek kutatásával. 1995-ben szerzett PhD-fokozatot. 1997 és 2000 között a JATE hallgatói ügyeinek rektorhelyettese volt. 2000 óta az SZTE karközi kollégiumi tanácsának elnöke. Hat önálló kötete jelent meg. Munkáját az oktatási miniszter 2001-ben a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettel ismerte el.

pedig a piaci igények azt mutatják, hogy a kétszakos tanárt szívesebben alkalmazzák. Míg a tanárképző főiskolák megtartották a szakpárokot, a bölcsészkarok az elmúlt évtized-

ben teret engedtek az egy szakos oktatásnak, nem mondván a persze arról, hogy szükség esetén visszaállítsák a korábbi rendszert.

HEGEDŰS SZABOLCS

Tízéves az egészségfejlesztés iskolája

Benkő Zsuzsanna: Az eredmények magukért beszélnek
FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

Tíz évvel ezelőtt a nulláról indult a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar alkalmazott egészségügyi tudományi tanszéke. Mára szegedi modellként emlegetik az immáron országos hálózatot koordináló műhelyt, ahol jelenleg 750 hallgatót képeznek.

Minden akkor és ott kezdődött, amikor Benkő Zsuzsanna szociológus az orvoskar oktatójaként 1991-ben különböző ösztöndíjjakkal néhány hónapot Németországban és Nagy-Britanniában töltött. Akkor még nem sejtette, hogyan és milyen gyorsan nővi ki magát az újsághirdetések böngészésekor megfogalmazódott ötletből a leendő tanszék, amely 1995-ben indított először nappali képzést.

Az a nevezetes dátum azonban még

odébb van, most még csak ott tartunk a történetben, hogy 1991-ben a kutató azt olvasta a német lapokban: a nálunk fejlettebb ország polgárai problémáik megoldására konfliktuskezelő szakembereket keresnek. Ma egyszerűen úgy mondanánk: olyan diplomás segítőt, akiknek köszönhetően egy társadalomban a megfelelő ember a megfelelő helyre kerül. Nem beteget akarnak meggyógyítani, hanem olyan nem betegeknek segíteni, akiknek, ha nem oldják meg a problémáját, betegek lehetnek.

Benkő Zsuzsanna akkor arra gondolt, a 90-es évek Magyarországon még nagyobb szükség lehet a szociális intézményekben, munkügyi központokban, és hát a legelső lépcsőfokon, az általános iskolákban is egészségnevelő szakemberekre (még akkor tanári szakról nem is álmodott). Külföldről haza-

érkezve elkezdődött a munka: olyan „kiképzőket” képezni, akik a tudásukat a megfelelő helyeken továbbadják. A szociológus fogott össze a pszichológussal és a pszichiáterrel, az egyetem három különböző intézményében dolgozó oktató „tette le” az asztalra először 1991 szeptemberében annak a 30 órás egészségnevelési kurzusnak a programját – különböző pályázatokon nyertek hozzá forrásokat –, amelyet már akkor közel 400-an vettek föl.

A befogadó intézmény a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola volt. Az újszerű tárgy a megfelelő helyre került, Benkő Zsuzsanna szerint hiba lett volna az orvosképzéshez kötni. És utána? 1992-ben egyhetes országos továbbképző akadémiát szervezett az oktatócsoport, 1993-ban elindult a kétéves egészségfejlesztő mentálhigiénés posztgraduális képzés hatszoros túlje-

lentkezés után, 1994–96 között Orosháza és Kecskeméten kihelyezett tagozatot alapítottak, 1995. szeptember 1-jén, lassan tíz éve pedig megalakult az alkalmazott egészségügyi tudományi tanszék (a tanszékvezető Benkő Zsuzsanna főiskolai tanár). Szintén 1995-ben jött létre az Országos Mentálhigiénés Mozgalom segítségével a kihelyezett tagozatok országos hálózata.

Az eredmények magukért beszélnek: ma 750-en tanulják az egészségnevelést, amelynek azért magas a színvonala, mivel motivált emberek veszik fel: olyanok, akik – a tanszékvezető szerint – tudják, mire fogják használni, vagy már dolgoznak valahol, és tudják, miért van rá szükség. Egy diák azt írta a tárgyáról készített felmérésben: „rádöbbentem, mekkora hatalom és felelősség lesz a kezemben, amikor egy osztály elé állok”.

FEKETE KLÁRA